

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola Znojmo

Rooseveltova 21, 669 02 Znojmo

Identifikátor školy: 600 003 736

Termín konání orientační inspekce: 11. - 14. březen 2002

Čj.	145 062/02-12002
Signatura	ol6kv501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola Znojmo (dále jen ZUŠ) navazuje na téměř stopadesátiletou tradici hudebního školství ve Znojmě. Městská hudební škola založená 1857 byla jednou z prvních veřejných hudebních škol v tehdejší Rakousko-Uherské monarchii. Protože první skutečné písemné zmínky o hudebním školství ve Znojmě se datují od listopadu 1919, oslavila ZUŠ 80 let svého trvání v roce 1999.

Škola v souladu s aktuálním Rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 13 151/2002-21 ze dne 15. února 2002 nabízí výuku v hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém oboru na kmenové škole a osmi odloučených pracovištích.

Výchovně vzdělávací práce probíhá v souladu se schválenými učebními dokumenty MŠMT čj. 18 418 /95-25 (hudební obor a II. stupeň tanečního oboru), čj. 15 865/2000-22 (přípravný a I. stupeň tanečního oboru) a čj. 21 083/2001-22 (výtvarný obor).

Příspěvkovou organizací je ZUŠ teprve od 1. ledna. 2000. V souvislosti s převodem majetku státu do vlastnictví krajů dle zákona č. 157/2000 Sb. byla kontrolovanému subjektu vydána radou Jihomoravského kraje nová zřizovací listina vyhotovená dne 15. listopadu 2001.

V letošním roce školu navštěvuje celkem 948 žáků, z toho 580 hudební, 130 taneční, 221 výtvarný a 37 žáků literárně-dramatický obor. Škola nabízí výuku v přípravném studiu (122 žáci), I. stupni (899 žáků) a II. stupni (155 žáků) základního studia. Studium pro dospělé navštěvuje celkem 14 žáků výdělečně činných (13 výtvarný a 1 hudební obor). Rozšířená výuka není realizována.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Sledované jevy a základní ukazatele pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Při orientační inspekci byla sledována kvalita vzdělávání v předmětech hudebního, tanečního a výtvarného oboru. Výuka byla hodnocena na základě hospitační činnosti vzhledem k vzdělávacímu programu a podmínkám, ve kterých probíhá. Vybrané předměty byly posuzovány z hlediska plánování a přípravy výuky, podmínek výuky (personálních, materiálních a psychohygienických), organizace, forem a metod výuky, motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace.

Hudební obor

Předmět *hra na klavír* je na škole zajištěn také učiteli s odborností pro jiný nástroj, i tato výuka byla hospitována. Individuální učební plány byly písemně zpracovány v třídních knihách v návaznosti na platné učební osnovy a vycházely z dispozic žáků. Časová dotace ve hře na klavír byla dodržena na spodní hranici učebních plánů, ovšem výuka komorní hry, případně doprovodu, byla prokazatelně realizována jen u některých žáků. V přípravném studiu a nižších ročnících I. stupně základního studia byla výuka organizována převážně v celých lekcích, její dělení dvakrát týdně uplatňovali pouze někteří učitelé. Metody a formy sledované výuky vedly u odborně způsobilých učitelů cíleně k vytváření správných elementárních návyků, k budování prstové techniky a rozvíjení hudební představitosti žáků. V nepravidelných intervalech byla věnována pozornost také přípravě ke hře z listu. Tato skutečnost nebyla prokazatelně zaznamenána v třídní dokumentaci. V hospitovaných hodinách byly převážně používány

materiály současné i dřívější klavírní pedagogiky, do studijního repertoáru zejména starších žáků zařazovali učitelé skladby různých žánrů včetně jazzu nebo muzikálu, případně skladby z oblasti populární hudby. Učitelé, kteří svými vlastními dovednostmi byli schopni žákům předvést bezchybnou ukázkovou hru, zařazovali tuto motivačně interpretační část do výuky zcela pravidelně. Výuka zabezpečena učiteli bez odborné způsobilosti měla nedostatky převážně v oblasti metodické a interpretační. Rovněž otázka stylovosti nebyla žákům dostatečně prakticky předvedena a vysvětlena. Poučení pro domácí přípravu se omezovala pouze na rytmickou a technickou stránku skladby.

Ve výuce hry na klavír převažovali pozitiva, byla hodnocena jako velmi dobrá.

Přestože výuka ***hry na elektronické klávesové nástroje*** je vedena také nad rámec platných učebních plánů, její odbornost měla vysokou kvalitu u učitele, který se problematice těchto nástrojů věnuje z velkým nasazením a dalším studiem obohacuje své znalosti a dovednosti. Absence oficiálních učebních osnov vede na mnoha školách k nenáročné výuce, která pouze respektuje zájem dětí a rodičů dětí o tento zdánlivě nenáročný nástroj. Na ZUŠ Znojmo bylo vlastním pozorováním výuky a kontrolou třídní dokumentace zjištěno, že téměř všem žákům byla poskytována výuka odborně i metodicky na vysoké úrovni. Výuka byla plánována s cílem seznámit žáky s technickými možnostmi nástroje, vytvořit a postupně upevnit prstovou techniku obou rukou. Postupně byli upevňováni a zdokonalováni dovednosti a schopnosti ke hře na tento nástroj. Použitá literatura korespondovala s dosaženými výsledky výuky a dále rozvíjela znalosti a schopnosti dětí využívat postupně všech technických možností elektronických klávesových nástrojů. Při celkovém posuzování výuky se negativně projevila nejednotnost nároků na výkony žáků v jednotlivých ročnících, nejednotnost odborného výkladu vyučujících a rozdílná úroveň ukázek hry učitelů, kterým byla výuka svěřena.

Výuka hry na elektronické klávesové nástroje měla velmi dobrou úroveň.

Výuka ***hry dechových nástrojů dřevěných*** je na této škole zastoupena hrou na zobcovou a příčnou flétnu, hoboj, klarinet a fagot. Hospitovaná výuka vycházela z požadavků učebních osnov. Výukové cíle a obsah učiva odpovídaly individuálním schopnostem a míře talentu žáků. Ve výuce hry na zobcovou flétnu byla u tří žáků zjištěna krácena hodinová dotace na polovinu vyučovací lekce. Učební plány byly také porušeny v povinném předmětu hra v souboru, komorní hra a hra v orchestru, kdy nebyla u patnácti žáků výuka zabezpečena. Studijní plány v třídních knihách pro individuální výuku byly vyučujícími zpracovány tak, aby sloužily jako základní vodítko. Kvalita těchto plánů však byla různá, u některých učitelů se jednalo pouze o stručný výčet notové literatury.

Personální zabezpečení výuky je velmi dobré. Všichni vyučující splňují kvalifikační předpoklady pro vyučování v hudebním oboru, což se pozitivně projevilo ve sledované výuce. Učebny jsou dostatečně prostorné, akusticky odhlučněné, vybaveny převážně starším, ale vyhovujícím nábytkem. Ve všech třídách je k dispozici klavír nebo pianino. Estetická úroveň a kulturnost prostředí jednotlivých tříd byla rozdílná, v zásadě splňovala psychohygienické podmínky.

Způsob organizace a průběh hospitovaných hodin byl standardní. Vyučující si v hodinách ověřovali zvládnutí zadaných úkolů a následně pokračovali v osvojených dovednostech ve hře na nástroj. Metody a zvolené formy výuky, rovněž tak i organizační pokyny a připomínky byly vždy věcné a přiměřené možnostem a schopnostem žáků. V otázce nasazení, dýchání, práce s tónem, frází a dynamické škále, respektování metra a rytmu byly dodržovány elementární zásady a rozvíjena představitost žáka. Zvlášť výrazná byla tónová kultivovanost žáků,

schopnost vlastního tvůrčího projevu s analýzou chyb a nedostatků. Pozitivně lze hodnotit využití klavírního doprovodu (v harmonii) a časté nástrojové ukázky. Tato práce učitelů byla zaznamenána pouze v hodinách hry na klarinet a hoboj. Pro některé nástroje byl k dispozici malý výběr etud a přednesové literatury, kterou by bylo možné pro nižší ročníky použít. Tento nedostatek řeší učitelé transkripcemi nebo vlastními skladbami.

Žáci mají možnost se zdokonalovat a realizovat ve školních souborech, sami projevují zájem o společné muzicírování a získané poznatky dovedou uplatnit v souborové hře nejrůznějších nástrojových seskupení, byť ne zcela na odpovídající úrovni. Tímto směrem se ubírá i výchova žáků a škola tyto iniciativy podporuje, poněvadž jsou důležitým motivačním prvkem v rozvoji dovednosti žáků. Nedostatkem v hospitovaných hodinách byla absence pozitivního ohodnocení při dosažení dílčích úspěchů. Hodnocení probíhalo až v závěru lekce formou klasifikace do žakovských knížek.

Individuální přístup vyučujících a jejich pěkný vztah k žákům, nestresující a klidná pracovní atmosféra byly charakteristické pro všechny sledované hodiny. Žáci akceptovali a respektovali dohodnutá pravidla chování.

Výuka na dřevěné dechové nástroje byla hodnocena jako velmi dobrá.

Dechové nástroje žesťové jsou na této škole vyučovány v malém počtu. Kontrolou povinné dokumentace bylo zjištěno, že časová dotace ve sledovaných předmětech odpovídala schváleným učebním plánům. Individuální studijní plány jednotlivých žáků vycházejí ze schválených učebních osnov a výběr literatury byl v pásmu méně obtížných skladeb. Přestože oba vyučující splňují odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku, byla kvalita sledované výuky rozdílná. Vedení školy podporuje rozšíření spektra nástrojů žesťových v nejširší možné míře a proto vytváří dobré podmínky pro výuku. Byla shlédnuta výuka postavená na uvědomělem vytváření elementárních znalostí a jejich rozvíjení. Při tvorbě nátisku byly vhodně voleny metody práce, které vedly ke správné funkci všech lícních svalů. Při tvorbě správných zásad práce s dechem byly voleny adekvátní postupy vzhledem k věku žáků. Při tvoření kvalitního tónu byly žákům poskytovány relevantní informace o práci jazyka, funkci zubů apod. Učitel využíval vhodně vstupních motivačních prvků k získání a udržení zájmu o žesťové nástroje. Sledovaná výuka staršího žáka byla vedena věcně správně s přirozeným odlišením poskytovaných informací a cílenými motivacemi k dalšímu studiu.

Další hospitace proběhly u učitele, jehož složený úvazek tvoří výuka hry na několik nástrojů. Tato roztržštěná pozornost vzhledem k odbornosti pro jednotlivé vyučované nástroje měla ve sledované výuce negativní důsledky. Žák (absolvent I. stupně) s velkými obtížemi prokazoval instrumentální dovednosti, nátiskovou a intonační jistotu, bezchybné členění frází podpořené správným dýcháním. Nátiskové nedostatky nebyly odstraněny v počátcích studia a jejich přetrvávání se negativně projevuje až do současné doby. Vlastní organizace hodiny byla omezena jen na bezúčelné opakování. Sledovaná výuka postrádala vstupní i průběžnou motivaci učitele.

Výuka hry na dechové nástroje žesťové měla vzhledem ke zjištěným nedostatkům průměrnou úroveň.

Ve sledované výuce ***komorní a souborová hra*** žáků dechového oddělení se prezentovalo kvarteto zobcových fléten (soprán, alt, tenor a bas). Instrumentální znalosti a zákonitosti ansámblové hry dovedl učitel předat dětem bezezbytku. Předmět všeobecně trpí nedostatkem notového materiálu, používají se různé úpravy a transkripce. Během výuky se žáci museli řídit zásadami kolektivní hry. Cílem výuky byla především vzájemná souhra, ladění, nástup

a uzavření skladby. Důraz byl také kladen na zpěvnost a kultivovanost projevu jak jednotlivce, tak celku. Pokyny učitele byly srozumitelné a výstižné.

Dělená zkouška části dechového souboru byla vedena dle předem stanoveného plánu studovaných skladeb. Zkouška probíhala ve sklepních nezařízených prostorách školní budovy v podmínkách velmi skromných a akusticky pouze vyhovujících. Pozornost učitele byla soustředěna na rytmickou preciznost při souhře. Intonační nedostatky vzhledem k nátiskové indispozici jednoho člena souboru byly opravovány jen formálně. Průběžná motivace učitele se omezovala jen na chyby a působila v celkovém projevu spíše demotivačně.

Komorní a souborová hra byla hodnocena jako průměrná.

Hudební nauka je vyučována od 1. až 5. ročníků v souladu s učebními plány. Žáci mají možnost výběru až ze tří vyučovacích termínů v každém ročníku. Učiteli zpracované časově tématické plány odpovídaly schváleným učebním dokumentům pro daný předmět a byly v souladu se zásadou soustavnosti a spojení teorie s praxí. Žáci, kteří byli z vážných důvodů na základě povolení ředitele z pravidelné docházky omluveni, byli pololetně přezkoušeni formou testů, což je v rozporu s učebními plány a příslušnou vyhláškou o organizaci výuky na ZUŠ.

Personálně je výuka zabezpečena na velmi dobré úrovni, všichni vyučující splňují odbornou a pedagogickou způsobilost pro daný předmět. Učebna je vybavena klavírem, audiovizuální technikou a základními pomůckami. Nástěnná výzdoba učebny obrazy hudebních skladatelů a komorních těles vytvářela výchovný i motivační charakter.

Struktura sledovaných hodin odpovídala výukovým cílům. Organizační pokyny byly věcné, srozumitelné a přiměřené schopnostem žáků. Nová látka byla v hodinách dostatečně vysvětlena, pomocí různých příkladů ověřovali učitelé u žáků správnost pochopení. Hospitace byly provedeny u dvou učitelů. Příkladná byla výuka u pedagoga s delší odbornou praxí ve výuce hudební teorie. V hodině střídal různé činnosti a efektivně využil vyučovací čas. Sledovaná výuka u druhého vyučujícího byla pojata více z teoretického pohledu a postrádala rozmanitější vyučovací metody.

Nové učivo mělo návaznost na dříve probranou látku. Průběžné opakování získaných poznatků a jejich rozšiřování o nové informace mělo příznivý vliv na dlouhodobější fixaci učiva. Zpětnou vazbu o míře pochopení učiva vyučujícím zabezpečovaly úkoly zadávané žákům. V případě potřeby byla pomoc žákům poskytována.

Ve vyučování byla sledována dobrá spolupráce mezi vyučujícími a dětmi, která byla založená na vzájemné důvěře. V hodinách panovala pracovní atmosféra, pokyny vyučujících byly respektovány.

Výuka hudební nauky měla celkově velmi dobrou úroveň.

V plánování výuky byly shledány nedostatky v dodržování učebních plánů, proto je tato oblast hodnocena jako průměrná. Materiální zabezpečení odpovídá potřebám výuky s výjimkou zajištění odpovídajících výukových prostor pro dechový orchestr. Celkově je hodnoceno jako velmi dobré. Psychohygienické podmínky byly z pohledu prostorových podmínek, odhlučnění učeben a dodržování základních hygienických zásad hodnoceny jako velmi dobré. Personální zajištění výuky odpovídá příslušným právním normám, přestože bylo zjištěno vysoké procento výuky s odborností pro jiný hudební nástroj. Tato skutečnost negativně ovlivnila část hospitované výuky. Organizace, formy a metody výuky byly voleny přiměřeně schopnostem a možnostem žáků a jsou společně s motivací a hodnocením žáků, interakcí a komunikací hodnoceny jako velmi dobré.

Taneční obor

Z hlediska historie je tento obor druhým nejdéle vyučovaným oborem školy. Kvalita výuky byla posuzována v předmětech přípravná taneční výchova, taneční průprava, současný tanec, klasická taneční technika a taneční praxe.

Výuka ve sledovaných předmětech byly plánována a realizována podle závazných učebních dokumentů. Zpracovaný a ředitelem schválený vnitřní učební plán respektoval časovou dotaci (na spodní hranici) i předmětovou skladbu jednotlivých ročníků v souladu s inovovanými učebními dokumenty pro I. stupeň základního studia tanečních oborů ZUŠ. Nepřesnosti byly zjištěny v uvádění názvosloví jednotlivých předmětů v povinné dokumentaci. Tematické plány byly vypracovány s ohledem na učební osnovy, z jejich obsahu však není patrná profilace předmětu v jednotlivých ročnících.

Personální podmínky výuky jsou velmi dobré. Úvazek tanečního oddělení je rozdělen mezi dvě učitelky. Jedna (1,0) je odborně i pedagogicky způsobilá, druhá (0,1) vyučuje bez odborné způsobilosti, tato skutečnost však neměla vliv na kvalitu výuky.

Vyučování probíhalo ve víceúčelovém sále, který současně slouží jako koncertní sál. Tento fakt se negativně promítal do organizace výuky, do prostorového využití učebny a pochopitelně i do vybavení učebny. Součástí sálu je vyvýšené pódium s koncertním křídlem a řadou uskladněných židlí, což působilo jednak neesteticky, ale především prostorově omezovalo. Stejně rušivě působí vybavení tanečního sálu při koncertech (madla, zrcadla, nezabezpečená audiotechnika). Podlaha učebny není pokryta protiskluzovou krytinou, navíc cvičební prostor byl zmenšen uloženými srolovanými koberci. Audiovizuální technika byla na standardní úrovni, ve výuce však byla dána přednost zastaralejší, méně kvalitní technice. Podmínky pro dodržování psychohygienických zásad byly naopak velmi dobré, pro zkvalitnění ovzduší byla pro výuku opatřena pračka vzduchu. Učební prostředí bylo vzhledem k výše uvedeným skutečnostem málo podnětné a celkově neestetické.

Organizace výuky odpovídala učebním plánům - ročníky byly sestaveny s ohledem na věkovou hranici žáků, počty žáků v ročnících odpovídaly velikosti učebny. Ke spojování ročníku docházelo účelně a jen v nejnútnejším případě. Korepetice byla zajištěna pouze u 50% vyučovaných hodin, což je nedostatečné. Ve sledovaných hodinách byl hudební doprovod poznamenán nedostatkem praktických zkušeností korepetitorů.

Obě učitelky měly stanoveny cíle hodin a tomu podřídily výběr i sled pohybových činností vzhledem k věkovým, méně však technickým možnostem žáků. Úkoly byly zadávány celé skupině, vyučující však velmi často pracovaly individuálně, především u věkově nižších ročníků. Po celou dobu výuky se obě učitelky aktivně zapojovaly. U nejmladších žáků převládala hravá forma výuky, v přípravném ročníku byly vhodně zařazeny jednoduché taneční hry s přiměřenými tanečními prvky. Ve výuce nižších ročníků byla příkladně využita práce s cvičebním náčiním (míče, obruče, gumy apod.). Zadávané úkoly byly dětmi velmi dobře zvládnuty, k jejich provedení však byly zapotřebí častější názorné ukázky učitelky. Do výuky všech ročníků byla vhodně zařazována práce s rytmem a tempovými změnami. Zde se negativně projevil nedostatek praktických zkušeností pedagoga s korepetitorem. Žáci starších ročníků byli vedeni k upevňování správných tělesných pocitů a k dosažení technické čistoty pohybu, což nebylo dostatečně zvládnuto v předmětu klasická taneční technika v 6. a 7. ročníku. Úkoly byly zadávány v souladu s učební látkou příslušného ročníku, ale neodpovídaly technickým možnostem a schopnostem žákyň. Užití odborné terminologie bylo funkční a odpovídalo stupni výuky. Ve sledovaných hodinách nechybělo střídání rušných a klidnějších činností, s výjimkou předmětu klasická taneční technika, kde se absence relaxace projevila na poklesu svalového napětí. Předmět současný tanec je svým zaměřením pro žáky 3. až 7.

ročníku nejpřirozenější, ale i zde se především ve vyšších ročnících negativně promítaly technické nedostatky jednotlivců, které vyučující musela zohlednit. Stejně tak při taneční praxi učitelka respektovala technickou vyspělost žáků, čímž byla nucena omezit se na odpovídající výběr choreografických prvků, které byly adekvátní charakteru tance. Tyto hodiny byly zaměřeny k opakování již nastudovaných skladeb. Byla využita vhodná reprodukováná hudba. Žákům byl dán dostatečný prostor pro tvůrčí představivost a taneční fantazii, především při taneční improvizaci.

Často užívaná pochvala byla pro žáky motivující. Byli vedeni ke vzájemnému hodnocení a sebehodnocení. Vyučující byly důsledné v odstraňování nedostatků. Různorodý a nevhodný cvičební úbor však ve většině případů neumožňoval detailnější kontrolu ze strany pedagoga. Také na estetický vzhled žáků nebyl brán dostatečný zřetel. Hodnocení žáků v průběhu hodin bylo převážně pozitivní, klasifikace ve sledovaných hodinách nebyla, žákovské sešity nejsou v tomto oboru vedeny. Přirozená autorita obou učitelek, respektování individualit a vzájemná vstřícnost pozitivně ovlivnily atmosféru ve sledovaných hodinách.

Žáci tanečního oboru se pravidelně zúčastňují tanečních přehlídek a soutěží. Každoročně se na veřejnosti prezentují svými nastudovanými choreografiemi v samostatných koncertech.

Plánování a příprava výuky byla vcelku velmi dobrá. Materiální zabezpečení výuky bylo vzhledem k vymezeným nedostatkům na průměrné úrovni. Psychohygienické podmínky výuky byly velmi dobré. Výuka v nižších ročnících byla zajištěna učitelkou bez odborné způsobilosti. Organizace, formy a metody výuky byly v souvislosti k popsáním nedostatkům hodnoceny jako průměrné. Oblast motivace, hodnocení žáků, interakce i komunikace byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání byly ve sledovaných hodinách tanečního oboru hodnoceny jako velmi dobré.

Výtvarný obor

O kvalitní práci výtvarného oboru ZUŠ svědčí mimo jiné velký počet zájemců o výtvarné vzdělávání. Výuka byla organizována ve 23 skupinách, do kterých byli zařazeni žáci dle věku do přípravných ročníků, základního studia I. a II. stupně i jedné skupiny studia pro dospělé. Výchovně vzdělávací práce probíhala v souladu se schválenými učebními dokumenty. Hodinová dotace výuky byla dodržena. Předmětová skladba výtvarných činností a jejich náplň byla plánována v souladu s požadavky platných učebních osnov. Při plánování výchovně vzdělávací práce vyučující vhodně využívají možností projektové výuky a řetězení úloh. Sledovaná výuka systematicky navazovala na dříve získané dovednosti a poznatky dětí a dále je upevňovala a rozšiřovala. Stanovené cíle byly přiměřené jejich věku a možnostem a dařilo se je splnit.

Personálně je výuka zabezpečena čtyřmi učitelkami s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, z nichž dvě vyučují na plný a další dvě na zkrácený pracovní úvazek. Ve většině případů mají dlouholeté pedagogické zkušenosti, vysokou odbornost, invenci a zájem o práci s dětmi, což se pozitivně promítá do kvality výuky. Prostorové a materiální zázemí výtvarného oboru byly velmi dobré. Pro svoji činnost využívá obor samostatný objekt umístěný v klidném prostředí sídlištního parku. Má v něm k dispozici tři učebny s dobrým osvětlením, vybavením a dalším potřebným zázemím. Funkčnost a podnětnost prostředí, ve kterém se žáci pohybují a pracují, byla velmi dobrá a motivující.

Sledované hodiny byly kvalitně, v některých případech až příkladně připravené, organizované a materiálně zabezpečené. Po úvodním seznámení s cílem výuky, které mělo výrazně motivační charakter, následovaly praktické výtvarné činnosti, které byly často součástí rozsáhlejších

výtvarných projektů. Odbornému metodickému vedení dětí věnovaly učitelky potřebnou pozornost. Úkoly byly dobře objasněny, práce žáků nenásilně usměřována, aniž by bylo nevhodným způsobem zasahováno do jejich výtvarného projevu. Žákům byl poskytnut dostatek prostoru pro originalitu řešení výtvarných úkolů a pro rozvíjení jejich výtvarného citění a myšlení. Formy a metody práce byly pestré, pro děti poutavé. Výuka měla dynamický průběh. Výtvarné činnosti byly vhodně prokládány pro děti srozumitelným výkladem, teoretické poznatky byly prakticky ověřovány. Účelně byly využívány i ukázky z výtvarné literatury.

Pro aktivní výtvarnou práci byli žáci vnitřně motivováni zajímavostí témat zadaných úkolů a vhodně zvolenými výtvarnými technikami zpracování. Žáci pracovali se zřejmým zaujetím a se zájmem. Během výuky prováděly učitelky citlivé hodnocení, děti povzbuzovaly. Radou, popřípadě praktickou ukázkou, jim napomáhaly zvládnout daný úkol. Pozitivní hodnocení a individuální přístup k žákům zvyšovaly jejich aktivitu.

Během vyučování byla sledována dobrá spolupráce a komunikace mezi učitelkami a dětmi při objasňování úkolů, při samostatné práci žáků i při hodnocení a sebehodnocení. Výuka byla charakteristická dobrou pracovní atmosférou, respektováním osobnosti dětí. Všechny měly vytvořeny podmínky pro uplatnění dobrého pocitu ze zvládnutého úkolu.

Kvalitní archivované či vystavené práce žáků v prostorách školy, úspěšná prezentace výsledků výtvarného oboru na veřejnosti, ve výtvarných soutěžích a výstavách, stejně jako úspěchy při přijímacím řízení žáků ZUŠ k dalšímu studiu na školách s výtvarným zaměřením, rovněž vypovídají o velmi dobré úrovni práce výtvarného oboru školy.

Plánování činnosti výtvarného oboru se vyznačovalo promyšleností a systematičností. Podmínky výuky byly celkově velmi dobré. Použité metody a formy práce byly vzhledem k stanoveným vzdělávacím cílům efektivní a stejně jako motivace a hodnocení, interakce a komunikace měly převážně velmi dobrou, v některých případech až vynikající úroveň.

Celkově hodnotí ČŠI kvalitu sledované výuky výtvarného oboru jako velmi dobrou.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Ve sledovaných předmětech hudebního, tanečního a výtvarného oboru byly celkově plánování a příprava výuky hodnoceny jako velmi dobré. Materiální zajištění výuky bylo i přes zásadní nedostatky v tanečním oboru hodnoceno jako velmi dobré. Psychohygienické podmínky odpovídaly potřebám výuky. Odborná a pedagogická způsobilost ve sledovaných předmětech s výjimkou tanečního oboru odpovídala příslušným právním normám. Organizace, formy a metody práce odpovídaly sledovaným trendům výuky a byly rovněž hodnoceny jako velmi dobré. Motivace, hodnocení žáků, interakce a komunikace byly ve sledované výuce převážně hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Celkově byly průběh a výsledky výuky ve sledovaných oborech hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení vychází zejména z hospitační činnosti, z kontroly povinné dokumentace, z vyhodnocení všech podkladových materiálů, z prohlídky prostor školy i některých odloučených pracovišť a z rozhovoru s vyučujícími.

Posuzován byl systém plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků a využívání kontrolních mechanismů, zejména vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání.

Plánování

Koncepční záměry navazovaly na dlouholetou tradici hudebního školství ve městě. Cílem vzdělávací koncepce byla jednak příprava žáků ke studiu na středních, vyšších a vysokých školách s uměleckým zaměřením ve všech čtyřech vyučovaných oborech, ale i příprava žáků pro amatérské soubory.

Nejvíce navštěvovaným a historicky nejstarším vyučovaným oborem je obor hudební. V posledních letech se škole daří udržet zájem o výuku hry na smyčcové nástroje, zejména housle a hru na méně obvyklé dřevěné dechové nástroje jako je fagot a hoboj. Počet žáků navštěvujících žesťové dechové nástroje není v současné době uspokojivý, což má za následek stagnující činnost školního dechového orchestru. Výhledově lze zlepšení očekávat otevřením dalšího odloučeného pracoviště školy.

V průběhu uplynulých dvanácti let se podařilo vedení školy stabilizovat personální obsazení školy. Byla překonána krize v obsazení učitelů hry na housle a klarinet. Přesto bylo vysoké procento výuky zajišťováno s odborností pro jiný hudební nástroj.

Z koncepčních záměrů vychází celoroční plán, který byl zpracován tak, aby především vyhovoval podmínkám školy a jejím četným odloučeným pracovištím. Plány s kratším časovým horizontem nebyly prozatím realizovány. Materiál byl rámcový, ale přehledný.

Kontrolou povinné dokumentace a přímým pozorováním v hodinách byly zjištěny nedostatky v dodržování učebních plánů pro hudební obor. V předmětu hra na klavír nebyl realizován druhý povinný předmět komorní a souborová hra, v předmětu hra na elektronické klávesové nástroje byla výuka organizována v rozporu s příslušným učebním plánem. Hodinová dotace některým žákům dechového oddělení byla krácená v rozporu u příslušnými dokumenty. Rovněž docházka do předmětu hudební nauka nebyla v souladu s učebními plány, přestože byly pro tuto výuku ze strany školy vytvořeny velmi dobré podmínky.

Oblast plánování byla vzhledem k dílčím zjištěním v naplňování učebních plánů hodnocena jako průměrná.

Organizování

Organizační uspořádání školy bylo podrobně zpracováno v organizačním řádu, který určuje strukturu školy, působnost jednotlivých organizačních složek a jejich vzájemné vztahy. Stanovuje základní práva, povinnosti a odpovědnost všech řídicích a vedoucích pracovníků i ostatních zaměstnanců. Stávající ředitel řídí kontrolovaný subjekt od roku 1990 ve spolupráci s jedním zástupcem, který je rovněž ve funkci od téhož roku. Velmi dobrá byla spolupráce s vedoucí technicko-ekonomického úseku. Výuku v hudební oboru zajišťuje celkem 26 učitelů, v tanečním 2, ve výtvarném 4 a v literárně-dramatickém 1 učitelka.

Ustanovené poradní orgány školy - předmětové komise a umělecká rada školy - pracovaly spíše formálně, jejich činnost zahrnovala především organizační složku, ze zápisů bylo zřejmé, že se nezabývají metodickou činností.

Rozhodnutí vydaná ředitelem školy byly konkrétní, adresná a včasná. Ke kontrole realizace vnitřních předpisů však nedocházelo, zpětná vazba plnění zadávaných úkolů nebyla prokazatelná. Při řízení ředitel školy využíval podnětů a připomínek pracovníků, zohledňoval i připomínky a doporučení MŠMT, orgánů státní správy a samosprávy a dalších sociálních partnerů. Spolupráce s rodiči byla v současné době méně produktivní, iniciativa vycházela především z řad pracovníků školy.

Dokumentace upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy byla vedena v souladu s platnými právními normami, povinná dokumentace školy byla řádně vedena s výjimkou

obsahu a způsobu zpracovávání kolektivních třídních knih hudebního oboru, z nichž nebylo možné vyčíst potřebné údaje, některé třídní knihy nebyly od začátku školního roku zavedeny.

Organizace výchovně-vzdělávací činnosti vykazovala dílčí nedostatky, ve výuce dechových nástrojů bylo zjištěno vykazování púllekcí, skupinová výuka 2-4 žáků nebyla v dostatečné míře využívána v doporučených předmětech hudebního oboru.

Stávající vnější informační systém zajišťoval pravidelnou a včasnou informovanost rodičů, zejména prostřednictvím žakovských sešitů. Komplexnější informace byla podávány na třídních schůzkách konaných zpravidla při třídních koncertech. Informační toky ve vztahu k žákům byly dobře zajištěny. Forma přenosu se řídí aktuálností, rozsahem a obsahem informace.

Výroční zpráva o činnosti školy měla požadované náležitosti a byla kvalitním zdrojem informací. Vedení školy ji využívá při analytické práci.

Škola se na veřejnosti prezentuje všemi vyučovanými obory. V převažujícím hudebním oboru to byly jednak třídní přehlídky a interní vystoupení konané v sále školy. Dále to byly veřejná vystoupení v Městském divadle, na Znojenském hradě nebo v sále Znojenské Besedy. Další možností prezentace byly vystoupení žáků hudebního oboru při vernisážích výstav a slavnostních akcích různých organizací a institucí ve městě a okolí. Rovnocenný podíl na prezentaci školy měly i nehupební obory. Žáci výtvarného oboru se zúčastňovali soutěží a přehlídek ZUŠ, regionálního i nadregionálního charakteru. Nedílnou součástí byla prezentace žakovských prací na výstavách. Velmi dobrá byla rovněž mezioborová spolupráce ve škole, jejichž výsledky bylo možné shlédnout např. na závěrečném koncertu tanečního oddělení.

Zvolená organizační struktura i přes dílčí nedostatky umožňuje účinné řízení školy. Činnost poradních orgánů není dostatečně funkční, zpětná vazba je nedůsledná. Oblast organizování byla hodnocena jako průměrná.

Vedení a motivování pracovníků

Tato oblast vedení byla uskutečňována formami a metodami přímými a nepřímými. V přímém vedení pracovníků byly charakteristickými prvky termínované úkoly a organizační pokyny. Při nepřímém vedení bylo využíváno ekonomických nástrojů. Na spravedlivé posuzování kritérií finančního ohodnocení byl kladem velký důraz. Pro tuto oblast hodnocení byla ve spolupráci s místní odborovou organizací vypracována jasná kritéria, která obsahovala podstatné aktivity učitelů nad rámec jejich vyučovacích povinností.

Kontrolou dokladů odborné a pedagogické způsobilosti na základě příslušné právní normy prošlo 22 pedagogických zaměstnanců ZUŠ Znojmo. Z tohoto počtu pouze v jednom případě nebyla doložena odborná způsobilost pro výuku předmětu tance, což znamená nesplnění podmínky odborné způsobilosti pro tento předmět. Ve škole byly vytvořeny podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků. Dlouhodobě byl kladen důraz na kvalitní mezilidské vztahy v pedagogickém sboru, v němž se v posledních létech příchodem nových učitelů snížila věková hranice. Odborné a pedagogické způsobilosti učitelů využívá ředitel v rámci možností a podmínek školy i jejich odloučených pracovišť. Vzhledem k tomu, že v současné době neexistuje ucelený systém dalšího vzdělávání pedagogů ZUŠ, snaží se škola kurzy a semináře vyhledávat sama. Odborná pomoc začínajícím učitelům byla zajištěna fundovanými a zkušenými učiteli.

Systém vedení a motivování lidí byl hodnocen jako velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

Vcelku fungující systém kontrolní činnosti nezabezpečuje řediteli dostatečnou zpětnou vazbu. Zjištěné nedostatky ve výuce přetrvávají a vedení školy se je nepodařilo důsledně odstranit. Zřejmá byla nedůslednost při kontrole dodržování daných vnitřních předpisů a pokynů ředitele. Systém vnitřní kontroly se opíral převážně o činnost zaměřenou výhradně na výsledky vzdělávání, které ředitel zjišťoval na veřejných vystoupeních. Vedle běžné kontroly plnění pracovních povinností učitelů a ostatních zaměstnanců byly prováděny přímé hospitace s následným pohovorem s vyučujícími, z nichž byly prováděny zápisy. Závěry z kontrol byly zveřejňovány na pedagogických radách, zjištěné nedostatky však nebyly v praxi důsledně uplatňovány.

Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů byl hodnocen jako průměrný.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepce školy a její priority byly stanoveny. Plánování vychází z místních podmínek školy. V dodržování učebních plánů byly zjištěny nedostatky, proto byla tato oblast celkově hodnocena jako průměrná. Organizace výchovně-vzdělávací činnosti školy odpovídala charakteru školy s četnými odloučenými pracovišti a měla průměrnou úroveň. Oblast vedení a motivování byla hodnocena jako velmi dobrá. Kontrolní systém odpovídá potřebám školy, ovšem vzhledem k zjištěným nedůslednostem byla tato oblast hodnocena jako průměrná.

Podmínky vzdělávání ČŠI celkově hodnotí jako průměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ke zhodnocení efektivnosti využívání prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu bylo stanoveno kontrolované období - kalendářní rok 2001.

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

V roce 2001 byla organizaci poskytnuta dotace ze státního rozpočtu na úhradu přímých nákladů na vzdělání celkem ve výši 6 461 000 Kč. Z toho bylo na platy určeno 81,1 % a na další vzdělávání pedagogických pracovníků, (dále DVPP), 0,2 %. Obnos určený na platy byl zcela vyčerpán. Finanční prostředky určené na DVPP nebyly dočerpány v částce 5 000 Kč a byly navráceny do státního rozpočtu.

Skutečně použité prostředky státního rozpočtu se na celkových neinvestičních nákladech (dále NIV) podílely 77,8 %.

Hospodaření za sledované období roku 2001 bylo ukončeno kladným hospodářským výsledkem.

Hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků

V roce 2001 byly přidělené mzdové prostředky na ZUŠ vyčerpány v plné výši.

Částka 21 671 Kč, která byla vykázána nad stanovený limit, byla zaměstnancům vyplacena z fondu odměn. Stejně tak limit počtu zaměstnanců nebyl překročen, naopak byla vykázána úspora 3,09 zaměstnance (přepočtený počet).

Vyplácení jednotlivých složek mzdy, nárokových i nenárokových probíhá podle předem stanovených kritérií, obsažených ve vnitřním platovém předpise.

V předloženém dokumentu byly zjištěny některé drobné formální nedostatky. Vnitřní platový předpis se v několika případech zmiňuje o Školském úřadě Znojmo, jehož existence skončila v roce 2000. Stávající platový předpis nebyl dosud aktualizován.

Správnost zařazení do platových tříd a platových stupňů byla ověřena u všech pedagogických zaměstnanců a části zaměstnanců provozních. Kontrolou nebylo zjištěno porušení závazných právních předpisů, drobné nedostatky, které se týkaly zejména nedoložení předchozí praxe pro účely správného zařazení zaměstnance do platového stupně, byly odstraněny ještě v průběhu kontroly ve spolupráci s vedením ZUŠ.

Na ZUŠ byl vytvořen systém hmotného stimuluování pracovníků, osobní příplatky a odměny byly diferencovány a řídily se kritérii, uvedenými ve vnitřním platovém předpise.

Osobní příplatky a odměny poskytované pracovníkům byly doloženy dekrety a řádně zdůvodněny. Celková výše nenárokových složek platu z prostředků státního rozpočtu byla v kontrolovaném období vyplacena v poměru 88 % osobní příplatky a 12 % odměny.

Hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb bylo v roce 2001 upraveno zásadami čerpání a rozpočtem. Namátkovým ověřením čerpání fondu nebylo zjištěno porušení platného právního předpisu.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Rozpisem rozpočtu nebyla organizaci ze státního rozpočtu přidělena pro rok 2001 dotace na ONIV.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

V hodnoceném období organizace obdržela dotaci na další vzdělávání pedagogických pracovníků ve výši 13 000 Kč. Na úhradu akreditovaných vzdělávacích akcí bylo použito 8 000 Kč. Nedočerpané prostředky byly zúčtovány a odvedeny do státního rozpočtu.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

V roce 2001 základní umělecká škola neobdržela ze státního rozpočtu žádné investiční prostředky.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva byla zpracována v souladu s platným právním předpisem.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky státního rozpočtu byly v hodnocených oblastech vzhledem k účelu jejich poskytnutí a k učebním dokumentům využity efektivně.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 13 151/2002-21 ze dne 15. února 2002.
- Zřizovací listina ze dne 15. listopadu 2001, čj. 44/1 včetně dodatku č.1 čj. 44/2 z téhož dne.
- Koncepce školy.
- Plán výchovně-vzdělávací práce na školní rok 2001/2002.
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školní roce 2000/2001.
- Vnitřní řád školy včetně příloh.
- Školní řád, rozvrhy hodin.
- Tematické plány učiva sledovaných předmětů.
- Podklady organizační a kontrolní činnosti ředitele školy.
- Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, protokoly o postupových a komisionálních zkouškách.
- Podkladová inspekční dokumentace (hospitační záznamy).
- Výkaz o pracovnících a mzdových prostředcích v regionálním školství Škol (MŠMT) P 1-04 za období 1. - 4. čtvrtletí 2001.
- Vnitřní platový předpis ZUŠ Znojmo ze dne 1. ledna 2000.
- Personální dokumentace, osobní spisy zaměstnanců ZUŠ Znojmo.
- Dokument - Údaje o finančním vypořádání dotací poskytnutých transferem v roce 2001 ze dne 5. února 2002.
- Dokument - Závazné ukazatele rozpočtu NIV-schválený rozpočet 2001 ze dne 13. srpna 2001.
- Hlavní kniha - zkrácená k 31.12.2001
- Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací (v Kč) sestavená k 12/2001 (Úč OÚPO 3-02) ze dne 5. února 2002, Výkaz zisku a ztráty organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací (v Kč) sestavený k 12/2001 (Úč OÚPO 4-02) ze dne 5. února 2002; Příloha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací sestavená k 31. 12. 2001 (Úč OÚPO 5-02) ze dne 5. února 2002.
- Výroční zpráva o hospodaření příspěvkové organizace ze dne 17. ledna 2002.
- Zásady pro užití fondu kulturních a sociálních potřeb ze dne 22. ledna 2001.
- Rozpočet FKSP na rok 2001 ze dne 22. ledna 2001.
- Účetní doklady k čerpání finančních prostředků na DVPP - č.4, 5, výpis z běžného účtu č. 1, výdajové pokladní doklady č. 44, 75, 106, 136; účetní doklady k čerpání FKSP - č. 300123, 300119, 300115, 300113, 300106.
- Dopis Krajského úřadu Jihomoravského kraje - odboru školství ze dne 18. prosince 2001 čj. OŠ/3320/2001 - oznámení o poukázání finančních prostředků.

ZÁVĚR

Základní umělecká škola Znojmo svou činností velmi příznivě ovlivňuje kulturní život města a vytváří dobré podmínky pro žádoucí mimoškolní činnost dětí a mládeže.

Náležitá péče je věnována žákům, kteří mají zájem o studium v profesně zaměřených uměleckých školách, hlavní těžiště vzdělávací činnosti je však zaměřeno na přípravu žáků pro činnost v zájmových útvarech.

Kvalita výuky je pozitivně ovlivňována pedagogickými osobnostmi ve sboru, např. v hudebním nebo výtvarném oboru.

Hudební a taneční obor vykazoval velmi dobré výsledky. Žáci výtvarného oboru svými pracemi (keramika, grafické práce), které nebylo možné v průběhu inspekce v prostorách školy přehlédnout, přispívají ke zvyšování estetické úrovně školy.

Obsah výuky v hospitovaných oborech ZUŠ byl realizován podle platných učebních plánů a učebních osnov s výjimkou organizace výuky v předmětu hra na klavír, elektronické klávesové nástroje, dechové nástroje dřevěné. Rovněž v předmětu hudební nauka bylo kontrolou povinné dokumentace zjištěno vysoké procento absence v docházce žáků.

Úspěšnost žáků v soutěžích je každoročně dokladována předním umístěním v oblastních i ústředních kolech soutěží ZUŠ. Rovněž přijímání žáků k dalšímu studiu na střední i vysoké školy s uměleckým zaměřením bylo každoročně úspěšné.

Podmínky výuky byly na této škole celkově hodnoceny jako průměrné. Toto konstatování vychází ze zjištěných nedostatků v důsledném naplňování učebních plánů. Organizační struktura byla jasně stanovena, v praxi však nebyla účinně naplňována. Práce předmětových komisí a umělecké rady byla zaměřena převážně na organizační záležitosti a méně postihovala detailní problematiku jednotlivých oborů.

Prostorové a materiální podmínky hudebního a výtvarného oboru byly na velmi dobré úrovni. Výjimkou byl taneční obor, ten neměl vytvořeno odpovídající zázemí. Učebny odpovídaly psychohygienickým požadavkům, jejich vybavení je skromné a částečně opotřebované.

Personální podmínky byly celkově na velmi dobré úrovni, vysoké procento výuky bylo zajištěno učiteli s odborností pro jiný hudební nástroj.

Zpětná vazba kontrolního systému nebyla dostatečně funkční, a proto tuto oblast ČŠI hodnotí jako průměrnou.

Finanční prostředky státního rozpočtu byly v hodnocených oblastech vzhledem k účelu jejich poskytnutí a k učebním dokumentům využity efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	MgA. Stanislava Juchelková	S. Juchelková v. r.
Členové týmu	MgA. Libor Buchta	Libor Buchta v. r.
	PaedDr. Jiří Kachlík	Jiří Kachlík v. r.
	Mgr. Jiří Brauner	Jiří Brauner v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Věra Gazárková Helena Svobodová	

V Opavě dne 4. dubna 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 17. dubna 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Tomáš Pšenička

... Tomáš Pšenička v. r. ...
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy Okresní úřad Znojmo	400/2002	2002-05-10
Zřizovatel Krajský úřad Jihomoravského kraje	399/2002	2002-05-10

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány